

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.12
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.6/7 din 30.05.2014*

CURRICULUM la disciplina

MONITORIZAREA PEDEPSELOR COMUNITARE *(consilieri de probațiune)*

AUTOR:

Igor SANDU,
Oficiului central de probațiune

_____ AVIZAT
Șef Direcție instruire și cercetare

CHIȘINĂU, 2014

I. PRELIMINĂRI

O activitate separată a serviciului de probațiune este monitorizarea pedepselor nonprivative de libertate. Pedepsa neprivativă de libertate sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității este pusă în executare de către serviciul de probațiune și este foarte important ca consilierii să cunoască cadrul legal al acesteia, procesul de monitorizare, metodologia. Deseori în practica cotidiană se observă că lucrările la care sunt antrenați subiecții probațiunii sunt limitate. De aceea este necesar de instruit consilierii pentru a implica subiecții într-un spectru mai larg de lucrări, prevăzute de Regulament. Un element important este conlucrarea consilierilor cu APL. Acest organ este direct responsabil de numirea stabilirea lucrărilor la care poate fi implicat subiectul probațiunii. Toate aceste vor fi aduse la cunoștința audiențelor. Tot în cursul dat va fi abordată problema punerii în executare a altor pedepse neprivative de libertate. Corectitudinea lucrului aduce la procesul corect de resocializare a subiecților probațiunii, ceea ce stă în sarcina de bază a probațiunii. Cursul de instruire inițială este destinat persoanelor care nu au experiența profesională în domeniul probațiunii.

Cursul își propune să contribuie la cunoașterea privind:

- identificarea măsurilor necesare pentru activitatea de monitorizare a pedepselor comunitare;
- relatarea metodologiei și tehnicilor de monitorizare a muncii neremunerate în folosul comunității;
- dezvoltarea abilităților de cooperare cu organizații, instituții privind stabilirea obiectelor cu destinație socială;
- relatarea procesului de evaluare;
- întocmirea actelor, instrumentelor care se întocmesc în procesul de executare a pedepselor nonprivative de libertate;
- relatarea metodologiei de monitorizare a altor pedepse comunitare.

Curriculumul înglobează trei dimensiuni: cunoaștere, aplicare, integrare. Cunoașterea include acumulare de informație și sistematizare de concepte în domeniul probațiunii. Aplicarea și integrarea presupune formarea și dezvoltarea capacităților de transfer a cunoștințelor teoretice și de utilizare a abilităților practice în activitatea profesională cotidiană, la soluționarea situațiilor problemă și la rezolvarea sarcinilor cu grad avansat de complexitate.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei „ **Monitorizarea pedepselor comunitare**„ consilierul de probațiune va obține următoarele competențe:

- Să identifice măsurile necesare pentru activitatea de monitorizare a pedepselor comunitare;

- Să relateze metodologia și tehnicile de monitorizare a muncii neremunerate în folosul comunității;
- Să relateze procesul de evaluare;
- Să determine și relateze acte care se întocmesc în procesul de executare a pedepselor nonprivative de libertate;
- Să determine a obiectelor cu destinației socială persoanelor condamnate la muncă neremunerată în folosul comunității;
- Să relateze metodologia de monitorizare a altor pedepse comunitare.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil să:

- Să aplice în practică prevederile actelor normative;
- Să aplice corect procedura de monitorizare;
- Să evalueze perspectivele resocializării și a riscului de recidivă;
- Să întocmească planul de lucru cu subiecții probațiunii
- Să recomande soluții pentru depășirea dificultăților în lucrul cotidian;
- Să propună modalități de performanță;
- Să înainteze propuneri referitor la îmbunătățirea procedurilor de monitorizare;
- Să înainteze propuneri de modificarea și completarea documentației în procesul de lucru.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Monitorizarea pedepselor comunitare	Igor SANDU	10	4	6	Teste pentru verificarea cunoștințelor

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d.o	TEMATICA	Ore curs	Ore practice
1.	Activitatea de implementare și monitorizarea executării pedepsei cu munca neremunerată în folosul comunității	2	4
2.	Activitatea referitor la alte pedepse comunitare	2	2

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Lucrul individual
Tema 1. Activitatea de implementare și monitorizarea executării pedepsei sub formă de munca neremunerată în folosul comunității		
<p>Ore curs</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cadrul legal; • Evidența și planificarea lucrului; • Metodologia de monitorizare a pedepsei cu munca neremunerată în folosul comunității; • Planificarea activității. 	<p>Curs-prelegere</p> <p>Proiector/laptop</p>	<p>Ore curs</p> <p>Brainstorming. Lectura surselor din lista bibliografică.</p>
<p>Ore practice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acte care se întocmesc în procesul de executare a pedepselor nonprivative de libertate. • Evaluarea perspectivelor resocializării și a riscului de recidivă; 	<p>Seminare.</p> <p>Tabla flipchart. Tehnica de calcul</p>	<p>Ore practice</p> <p>Soluționarea spețelor. Lucrul în grupuri. Pregătirea temelor pentru activitățile practice; Elaborarea unor lucrări de analiză și cercetare.</p>
Tema 2. Activitatea referitor la alte pedepse comunitare		
<p>Ore curs</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metodologia de monitorizare a altor pedepse comunitare. • Implicarea APL și altor organe în executarea pedepsei cu MNFC • Funcțiile actorilor comunității implicați în executarea pedepsei sub formă de MNFC <p>Ore practice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acte întocmite în procesul de 	<p>Curs-prelegere</p> <p>Proiector/laptop</p> <p>Seminare. Tabla flipchart. Tehnica de</p>	<p>Ore curs</p> <p>Brainstorming. Lectura surselor din Lista bibliografică.</p> <p>Ore practice</p> <p>Soluționarea</p>

<p>executare a pedepselor nonprivative de libertate.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evaluarea perspectivelor resocializării și a riscului de recidivă; 	<p>calcul</p>	<p>spețelor. Lucrul în grupuri. Pregătirea temelor pentru activitățile practice; Elaborarea unor lucrări de analiză și cercetare;</p>
---	---------------	--

VII. EVALUAREA

Evaluarea se va efectua continuă și la final.

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- răspunsuri verbale, participare la dezbateri/studii de caz;
- prezentarea de lucrări individuale;
- prezentări de informații etc.
- participarea audiențelor în cadrul orelor practice;
- realizarea activităților individuale;
- susținerea unei testări care vor conține sarcini cu obiective de aprecierea cunoștințelor;

B. Evaluarea finală se va efectua sub forma unui examen la finele disciplinei de studiu prin testare.

VIII. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

Acte normative:

- 1) **Codul Penal** al Republicii Moldova din 18.04.2002, Monitorul Oficial, nr. 72-74 din 14.04.2009;
- 2) **Codul de Procedură Penală** al Republicii Moldova din 14.03.2003, Monitorul Oficial, nr.104-110 din 07.06.03;
- 3) **Codul de executare** al Republicii Moldova din 24.12.2004, Monitorul Oficial, nr. 214-220 din 05.11.2010;
- 4) **Legea cu privire la probațiune** nr.8 din 14.02.08, Monitorul Oficial, nr.103-105 din 13.06.08;
- 5) **Legea cu privire la adaptarea socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție** nr. 297 din 24.02.99, Monitorul Oficial, nr. 39-41 din 22.04.99;

- 6) **Legea privind administrația publică locală** nr. 436 din 28.12.2006, Monitorul Oficial, nr. 32-35 din 09.03.2007;
- 7) **Hotărârea Guvernului** nr. 918 din 05.10.1999 **cu privire la crearea Centrului coordonator de adaptare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție**, Monitorul Oficial, nr. 112-114 din 14.10.1999;
- 8) **Hotărârea Guvernului** nr. 331 din 23.04.2009 **cu privire la unele măsuri de reintegrare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție**, Monitorul Oficial, nr. 86-88 din 08.05.2009;
- 9) **Regulamentului cu privire la modul de executare a pedepsei penale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1643 din 31.12.2003**, Monitorul Oficial, nr. 16-18 din 23.01.2004),
- 10) **Regulamentul privind organizarea și funcționarea organelor de probațiune (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 827 din 10.09.2010**, Monitorul Oficial, nr. 166-168 din 14.09.2010);
- 11) **Regulamentul Consiliului Centrului coordonator de adaptare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție**, aprobat prin decizia Consiliului la nr.3 din 30.12.08;
- 12) **Ordin** nr. 560 din 31.12.2008 **cu privire la aprobarea condițiilor și formei contractului de acordare a asistenței psihosociale persoanelor liberate din locurile de detenție și a regulilor privind modul de întocmire a referatului presentințial de evaluare a personalității** (Monitorul Oficial, nr. 10-11 din 23.01.2009);
- 13) **Instrucțiunea cu privire la activitatea de probațiune sentințială în comunitate în privința condamnaților adulți și minori**, aprobată prin Ordinul nr. 92 din 30 mai 2011;
- 14) **Instrucțiunea cu privire la activitățile de punere în aplicare a pedepsei penale și sancțiunii contravenționale sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității**, aprobată prin Ordinul nr. 142 din 19 noiembrie 2012.

Reglementări internaționale:

- 1) **Regulile minimale ale Națiunilor Unite pentru elaborarea unor măsuri neprivative de libertate (Regulile de la Tokyo)** 45-110 din anul 1990, Cea de-a 68-a ședință plenară, 14 decembrie 1990;
- 2) **Principiile Națiunilor Unite pentru prevenirea delincvenței juvenile (Principiile de la Riyadh)**, Rezoluția 45/112 14 decembrie 1998, (a 68-a Sesiune Plenară);
- 3) **Recomandarea Nr. R (92) 16 a Comitetului de Miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate**, adoptată de Comitetul de Miniștri în 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a vice-miniștrilor;

- 4) Recomandarea (2000) 22 a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei către statele membre privind **îmbunătățirea aplicării normelor europene cu privire la sancțiunile și măsurile comunitare**, adoptată de Comitetul de Miniștri pe 29 noiembrie 2000 la a 731-a întâlnire a vice-miniștrilor;
- 5) Recomandarea Rec (2003) 22 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei către statele membre privind **liberarea condiționată (parole)**, adoptată la 24 septembrie 2003 la cea de-a 853-a întrunire a vice-miniștrilor;
- 6) Recomandarea CM/Rec (2010) 1 a Comitetului de Miniștri a Consiliului Europei către statele membre cu privire la **Regulile de Probațiune ale Consiliului Europei**, adoptată de către Comitetul de Miniștri la 20 ianuarie 2010, la cea de-a 1075-a adunare a vice-miniștrilor;

Practica judiciară:

- 1) Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.6 din 14 noiembrie 2008 cu privire la **practica aplicării unor prevederi ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal**,(www.csj.md);
- 2) Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.8 din 4 iulie 2005 despre **aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației naționale și internaționale privind aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității și executarea acestei pedepse** (Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2005, nr.12,(www.csj.md));
- 3) Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.39 din 22 noiembrie 2004 cu privire la **practica judiciară în cauzele penale privind minorii** (Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2005, nr.7, pag.6);(www.csj.md);
- 4) Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.16 din 31 mai 2004 cu privire la **aplicarea în practica judiciară a principiului individualizării pedepsei penale**, (Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2004, nr.6, pag.22); (www.csj.md);

Literatură de specialitate:

- 1) Dolea I., Zaharia V., Revista de științe penale, supliment 2007, **Culegere de acte naționale și internaționale în domeniul penal**, volumul I, Institutul de Reforme Penale, Chișinău, 2007;
- 2) Ciobanu V., Rotaru V., Zaharia V., Dolea I., **Justiția Juvenilă; Instituția probațiunii în sistemul de drept al Republicii Moldova; Mediarea penală**. PNUD Moldova, Institutul Național al Justiției. - ELAN POLIGRAF S.R.L., 2009 – (Seria: Suporturi de curs). – Cartea a 11-a. – 296 p.
- 3) Zaharia V., Popa Vl., Popa V., Astrahan L., **Ghidul consilierului de probațiune**, - Editura. „Bons Offices” S.R.L., 2009, 220 p. ;

- 4) Zaharia V., Popa V., Rotaru V., Martin D., Beldiga C. **Alternative la detenție. Raport de evaluare.** – Editura „Helmax-Exim” SRL, 2009, 184 p. ;
- 5) Dolea I., Zaharia V., Rotaru V., Popa V., **Probațiunea în Republica Moldova. Raport de monitorizare.** - Editura. „Bons Offices” S.R.L., 2011, 100 p. ;
- 6) Florian Gh., Zaharia V., Dilion M., Popa V., Moraru-Chilimar R., **Probațiunea presentențială în privința minorilor. Teorie și practică,** Institutul de Reforme Penale, Chișinău, 2005;
- 7) Ulianovschi X., Mîrza V., Golubțov I., Rijicova S., „**Ghid privind munca neremunerată în folosul comunității aplicată față de minori**”, IRP, Chișinău, 2006;
- 8) Vulpescu A., N. Canțer, D. Postu, Iu. Adam, „**Pregătirea pentru liberare a deținuților**”, IRP, Chișinău, 2007;
- 9) Caciamac L., Zaharia V., Canțer N., Postu D., **Raportul misiunii de evaluare a necesităților în domeniul pregătirii pentru liberare a deținuților.** - Institutul de Reforme Penale. – Editura Helmax-Exim, 2006, pag.92 p. ;
- 10) Cojocaru V., Zaharia V., Cepraga I., Adam Iu., Vulpescu A., **Pregătirea pentru liberare a deținuților.** - Ch. :, „Cu drag” SRL, 2009, 196 p. ;
- 11) Prițcan V., Gribincea T., Moraru-Chilimar R., Cojocaru A., Fiscuci C., Popa V., Dumbrăveanu V., Lungu V., Popovici M., **Reintegrarea socială a persoanelor liberate din locurile de detenție. Ghid practic,** Institutul de Reforme Penale, Chișinău, 2007;
- 12) Dolea I., Zaharia V., Ardeleanu D., Cepraga I., Șarban S., **Capacități și abilități de reintegrare socială a deținuților.** Cercetare sociologică. - Institutul de Reforme Penale – Editura :, „Bons Offices” SRL, 2009, 56 p. ;
- 13) Ciobanu D., Bolotovici L., Popa V., Gribincea T., Zaharia V., **Reintegrarea socială a persoanelor liberate din locurile de detenție,** IRP, Chișinău, 2009;
- 14) Zaharia V., Pistrinciuc V., Racu A., **Raport de monitorizare și evaluare a activității de reintegrare socială a persoanelor liberate din locurile de detenție.** – Editura „Cu drag” SRL, 2009, 36 p. ;
- 15) Zaharia V., Harconiță N., Popa V., **Ghid de implicare comunitară în activitatea de probațiune în privința minorilor.** - Editura „Bons Offices” S.R.L., 2010, 68 p.;
- 16) Anton M. Van Kalmthout, **Reintegrarea socială și supravegherea infractorilor în opt țări europene,** Editura „Craiova”, 2004;
- 17) Durnescu I., **Manualul consilierului de reintegrare socială și supraveghere,** Craiova, 2001;
- 18) <http://www.irp.md/probatiune.php>;
- 19) <http://www.justice.gov.md>;
- 20) <http://www.cepprobation.org/>
- 21) www.probatiune.gov.md